

Arvostava ohjaaminen

Miten ojennat lasta nolaamatta ja loukkaamatta hänen itsetuntoaan sekä herättämättä hänessä vastustusta sanoillesi?

**Lapset ovat kuin taimitarhan taimia ja me olemme tuon
taimitarhan puutarhureita.**

**Näemme monenlaisia taimia. Jotkut niistä saattavat
vaikuttaa rikkaruohoilta.**

**Mutta jos onnistumme kastelemaan niitä oikeanlaisilla
lannoitteilla, nekin muuttuvat ihaniksi omanlaisiksi
kukkasiksi.**

Kun olet eri mieltä, ja haluat kertoa sen, ja samalla osoittaa lasta kohtaan arvostusta, yhteistyöhalua ja että olet hänen puolellaan ja tukenaan.

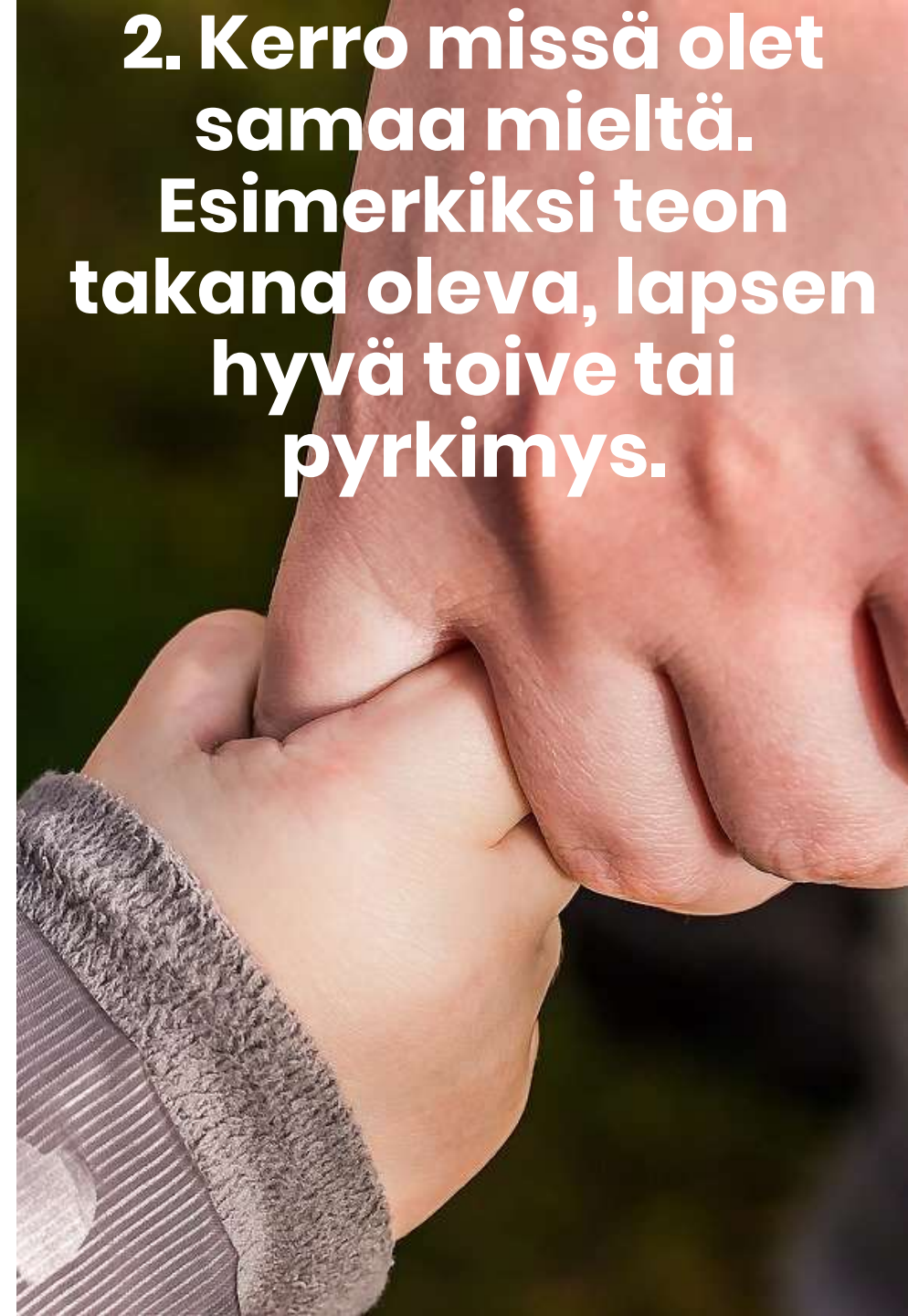
A photograph of four children playing in a lush green forest. A yellow ball is suspended in the air above them. The children are in various dynamic poses, reaching up or jumping. The background is filled with tall, thin trees and dense foliage, creating a soft, natural setting.

**1. Kuvaa omin sanoin
lapsen näkökulma niin,
että lapsi samaistuu ja
ilahtuu.**

- **Kuvaa tapahtuma ja sen tausta (motiivi) sellaisesta näkökulmasta, että lapsi sanoisi: ”Täsmälleen, juuri tuota minä tarkoitin, en olisi osannut sanoa sitä yhtään paremmin!”**
- **Tämä tarkoittaa, että arvaat teon taustalla olevan arvon, jota lapsi puolusti.**
- **Hae sanasi eläytymällä lapseen empaattisesti. Ei sarkasmia tai piikkejä.**
- **Voit sanoa: ”Sinulla oli varmaan hyvä syy tehdä noin.”**
- **Ja arvaa syy, esimerkiksi:**
 - **”Löit Mikkoa, koska olit harmistunut siitä, että hän rikkoi hiekkalinnasi. Tunsit, että se on epäoikeudenmukaista. Halusit, että Mikko olisi oikeudenmukainen sinua kohtaan.”**
 - **”Revit piirustuksesi, koska et ollut siihen tyytyväinen. Halusit tehdä hienomman kuvan kuin kukaan muu, mutta se ei nyt onnistunut.”**
- **Lapsi saa tunteen, että hänen suuttumuksensa on kuultu, nähty ja ymmärretty. Että vahingollisen teon voi nähdä myös lapsen näkökulmaa ymmärtävästi.**

- **Osoita lapselle, että teon takana oleva tarve tai arvo yhdistää teitä.**
- **Esimerkiksi:**
 - ”Reiluus ja oikeudenmukaisuus ovat minunkin mielestäni tärkeitä!” (lapselle, joka löi Mikkoa)
 - ”Piirustustaito on upea taito! Minustakin olisi ihanaa, jos voisin piirtää juuri niin ihanan kuvan, kuin kuvittelen mielessäni, ja kaikki ihailisivat sitä!” tai: ”Minä olen aina unelmoinut että osaisin soittaa huilua kauniisti! On hyvä olla unelmia ja tavoitteita!”
- **Tämän ääneen sanomalla**
 - osoitat olevasi lapsen puolella, aidosti hänen rinnallaan.
 - lasket lapsen suorituspaineita ja tilanteen jännitteitä (häpeää, rankaisun pelkoa, keinottomuutta), jolloin lapsen aggressio ja tunnetila laskee.
 - Osoitat olevasi inhimillinen ja ”samassa veneessä”. Tässä koetetaan kaikki ponnistella eteenpäin parhaamme mukaan monimutkaisissa maailman haasteissa.

2. Kerro missä olet samaa mieltä. Esimerkiksi teon takana oleva, lapsen hyvä toive tai pyrkimys.

3. Ala opettaa kivoja taitoja

Jos moitit lasta, on riskinä

- Lapsi kokee avuttomuutta, häpeää ja yksin jäämistä, mikä herättää lisää aggressiota
- Lapsi kokee avuttomuutta, häpeää ja yksin jäämistä, mikä tuhoaa hänen itsetuntoaan ja kokemusta siitä, kannattako hänen yrittää saada hyväksyntää
- Koska teko oli väärä ja vahingollinen, hän on itse huono ja epämiellyttävä
- Koska teko oli vahingollinen, hänet tuomitaan kilttien lasten ulkopuolelle
- Lapsi alkaa puolustautua
- Lapsi ottaa käyttöönsä omat keinonsa säilyttääkseen itsekunnioitusta: heittäytyy epäempaattiseksi, välinpitämättömäksi, sulkee korvansa
- Kaikki nämä johtavat siihen, ettei lapsi opi yhtään mitään hyödyllistä tai rakentavaa.
- Moite ja tuomitseva moraalikasvatus kääntyvät helposti itseään vastaan.
- Rangaistuksista seuraa usein se, että lapsi alkaa tehdä lisää sitä pahaa, mistä heitä on rankaistu, sen sijaan että he oppisivat virheistään.
- Rangaistuksista seuraa usein se, että lapsi kokee itsensä entistä huonommaksi ja lakkaa yrittämästä olla parempi.
- Tämä voi tarkoittaa syrjäytymiskierteen alkua.

Kokeile tätä:

- **Kuvaa omin sanoin lapsen näkökulma niin, että lapsi samaistuu ja ilahtuu.**
 - *Halusit varmaan, että sinut huomataan ja otetaan mukaan!*
- **Kerro missä olet samaa mieltä. Esimerkiksi teon takana oleva, lapsen hyvä toive tai pyrkimys.**
 - *Totta kai haluat olla mukana! On kivaa, kun leikitään yhdessä. Toisilla oli kiva leikki meneillään!*
- **Ala opettaa kivoja taitoja.**
 - *Kun haluat mukaan leikkiin, kannattaa mennä hymyillen lähelle ja kysyä: Saanko tulla mukaan leikkiin?*

Kun ohjaat arvostavasti, lapsi

- tuntee saavansa aidosti apua, eikä vain ylhäältä alaspäin käskytystä tai paheksuntaa
- oppii oikean ja väärän teon eron tulemalla itse hyväksytyksi
- ei asetu vastustamaan aikuista ja muutosta
- oppii empatiaa ja moraalialämmöllä
- Oppii tunnetaitoja: teon takana on joku hyväksyttävä tarve ja toive